

Heltindemåder – iværksætteri som ligestillingsstrategi

Morgendagens Heltinder er et netværk med langt over 1000 kvinder, der udvikler nye måder at gøre ting på – lige fra at drive virksomhed, forene virksomhed og familie, designe tasker, lave sjov og billig markedsføring og forandre verden til helt nye måder at leve på. Det kalder vi heltindemåder

Workshop-oplæg af Lise Damkjær

Mit liv som iværksætter

Som civilingeniør er jeg kvinde i et mandefag og oplevede i 80'erne at være objekt for ligestillingsstrategien: Kvinder ind i mandefag. Jeg er fuldstændig enig i at vi skal have mere ligestilling; men hvorfor skulle det lige gå ud over mig? Det var nemlig ikke særlig rart at være én af de under 10% kvinder, der på det tidspunkt var på ingeniøruddannelserne, og det føltes ikke, som om jeg i særlig grad kunne bidrage med noget. Jeg havde rigelig svært ved bare at "overleve" i miljøet, selvom vi snakkede meget om f.eks. kvinder og teknologivurdering.

Efter kun et enkelt år som "rigtig bygningsingeniør" på en byggeplads var jeg i 14 år beskæftiget med studievejledning, karriererådgivning, ledelse og personaleudvikling inden jeg blev iværksætter og startede *Learning4life* i 2001. Mit motto er: "Jeg vil gøre det, jeg elsker og gøre det fuldkomment". Det er fra *Jonathan Livingston Havmåge*. Det er et motto, jeg tager meget alvorligt. Jeg undersøger hele tiden hvad jeg egentlig brænder for, og hvordan jeg kan komme til at arbejde endnu mere med netop det. Jeg startede med at lave kompetencecaféer, har arbejdet en del med innovation og fokuserer nu på FLOW: flow i arbejdslivet, flow i projekter og flow i organisationer, naturligvis baseret på min egen stadige træning i at være i flow og komme det igen, når jeg er røget ud af det. Det er det, jeg lever af – at lave flowgrupper og flowspil, og samtidig er det ét stort egotrip, der handler om at gøre det, jeg elsker, og gøre det på måder, så der bliver endnu mere at brænde for.

Morgendagens Heltinder

Morgendagens Heltinder er en forening for kvinder, der ser sig selv som morgendagens heltinder, typisk iværksættere, ildsjæle, initiativtagere. Foreningen har ca 1100 medlemmer, og det koster 950 kr om året at være medlem. Heltinderne afholder en række spændende arrangementer rundt om i landet, har et website (www.heltinderne.dk) med oversigt over alle kvinderne og vores kompetencer samt en fantastisk mailliste, hvor man kan få svar på alle sine spørgsmål som f.eks. "Hvem kan anbefale en god og billig revisor i Århus?", "Hvordan får man mod til at tage springet?", "Hvem har en case til et dameblad om at være nyskilt og karriere kvinde?", "Hvad synes I om min hjemmeside?", "Øv, jeg har ingen kunder – skal jeg lukke boksen?". Der kommer mange mails, så man skal være hurtig på

"delete-tasten" og træne sig i at slette mails, der ikke fanger. For øvrigt en ganske god træning i et netværks-samfund med meget mere information, end vi har brug for.

Det, jeg nyder allermest ved Heltinderne, er den grundopfattelse, at vi hver især kan udvikle vores egen måde at gøre tingene på. Generelt er der på maillisten en bred forståelse for, at ting kan gøres på mange måder – og at alt kan lade sig gøre, det er bare ikke sikkert man gider. Der er masser af eksempler på, at heltinder har gjort tingene på deres egen måde. Mange har udforsket området med at have børn og kombinere det med egen virksomhed – enten ved at kunne arbejde hjemmefra og meget fleksibelt (der er jo ingen lov, der siger, at man ikke kan tjene de samme penge ved at arbejde mindre: work smarter – not harder) eller ved at drive forretning på det, man netop ved, fordi man er mor: webshop med babybæreseler; produktudvikling af babyseng; leisure parenting (ideer og produkter til at gøre forældreskabet mere fornøjeligt) og kurser i at bruge moderskabet som karriereforskel. Andre har udforsket, hvordan salg (som de fleste af os hader) kan blive noget, man holder af, eller hvordan man kan lave branding og markedsføring for små midler. De fleste af os udforsker dagligt, hvordan man kan nyde at have sit eget, og hvordan man holder modet oppe i svære stunder – og selv det kan man lave forretning på: Én af heltinderne Andrea Fisker har udgivet en bog: *Mit lorteliv som iværksætter*.

Personligt driver jeg min virksomhed ved at udforske om man ikke kunne lave projekter på en anden måde – i stedet for at tvinge projektet ind på en ret linie, så lade det sno og bugte sig – ligesom vand altid løber den letteste vej. Og at tro at jeg kan påvirke virksomheders måde at lede projekter på – det får jeg stor opbakning til blandt heltinderne.

Paradigmeskifte

Vi lever i en tid, hvor vi stort set har forladt industrisamfundets tænkemåder og er på vej ind i videnssamfundet, oplevelsessamfundet eller netværkssamfundet – vi ved faktisk stadig ikke helt, hvad det bliver til, og derfor ikke helt, hvad vi skal kalde det.

Mange af de måder, vi kender – måder at drive virksomhed på, markedsføre sig på, opnå succes på, balancere mellem arbejdsliv og familieliv på, leve livet på osv. osv. er udviklet under industrisamfundets præmis-

ser, og der er behov for at udvikle nye måder, der svarer til videns- og netværkssamfundets præmisser. F.eks. er antagelsen om, at hvis man arbejder dobbelt så meget, når man dobbelt så meget, helt naturlig i et industrisamfund med et samlebånd, men ikke spor logisk i et kreativt videnssamfund. Vi ved da godt, at vi indimellem kan skabe helt fantastiske resultater på kort tid – og også, at vi nogle gange ingen vegne når, selvom vi giver os god tid. Men hvordan udnytter vi den viden i dagligdagen? På arbejdet? I ledelse? Her skal der udvikles nye måder. Og vi har pludselig alt for mange informationer – vi kan ikke engang nå at følge med i alt, hvad der bliver skrevet på vores eget fagområde. Før stod vi tit og manglede informationer – de fleste kender til at kræve, at ledelsen lægger flere informationer på bordet. Hvordan skal vi følge med, når vi ikke kan nå at læse det hele? Vi skal måske udvikle måder at netværke på, så du kan stole på, at dit netværk gør dig opmærksom på de særligt spændende ting, der sker på dit område.

Der skal udvikles en masse nye måder, for at vi kan klare os i et videns- eller netværkssamfund; men samtidig giver det også en masse muligheder for at gøre ting på måder, der passer os bedre. Morgendagens heltinder er kvinder, der påtager sig at finde nye og bedre måder.

Iværksætteri som ligestillingsstrategi

For mig at se skal vi have ligestilling i betydningen ligeværdighed mellem mænd og kvinder – ikke i betydningen ens vilkår for mænd og kvinder. Mænd og kvinder er forskellige og kan bidrage til familien, arbejdspladsen og verden på forskellige måder. Og selvfølgelig er kvinder også indbyrdes forskellige og kan bidrage til verden på hver vores måde. Kvinder i mandefag-strategien, som jeg oplevede i 80'erne, handlede om, at kvinder skulle og kunne det samme som mænd – efter min mening kan vi ofte noget andet, og det er langt fra sikkert, at vi gider gøre det på mænds måde. Hvorfor skulle det være fedt at have et lederjob, hvor det forventes, at man arbejder så meget, at man mister nærværet med sin familie? Nu i et videnssamfund behøver det ikke engang at være ønskværdigt for virksomheden, fordi det ikke er tid, der skaber værdi, men kreativitet.

Vi mangler dog stadig at udvikle nye måder at praktisere det på. Her har kvinder noget at byde på. Vi er ikke en minoritet, men alligevel en subkultur. Vi har ikke i særlig høj grad bidraget til at skabe den nuværende dominerende kultur. Vi har som andre subkulturer ikke i samme grad haft mulighed for at udfolde vores potentialer på egne præmisser. Vi er blevet bremset af den dominerende kultur, f.eks. på arbejdspladser. Nu hvor alle har behov for udvikling af nye måder, er den dominerende kultur låst mere fast i egne tankemønstre og har færre alternativer at bidrage med, fordi de som den dominerende kultur netop har brugt deres eget tankegods – så nytænkning og nye måder skal komme fra subkulturerne – f.eks. fra kvinder. Og her er iværksætteri – især i mikrovirksomheder, dvs. virksomheder

med bare 1-3 kvinder, oplagte væksthuse for udvikling af helt nye måder at drive virksomheder på. Og gerne opmuntret gennem netværk som Morgendagens Heltinder. Lige nu i mikrovirksomheder – men efterhånden bliver de indarbejdet i større virksomheder – man snakker allerede nu om entrepreneurship og intrapreneurship – altså iværksætteri uden for og inden for organisationen.

Så tiden er inde til at kvinder (og andre subkulturer) tør følge vores dybeste ønsker, bryde med de dominerende tankemønstre og udvikle nye måder. Det er nu, der er brug for dem! Og dermed vil vores værdier og ønsker i ligeså høj grad som mændenes komme på dagsordenen, og det er, hvad jeg forstår ved ligestilling. Så lad os se at komme i gang! Flere heltindemåder nu!

Hvad går DIN helt særlige måde ud på?

*Lise Damkjær er civilingeniør og iværksætter,
<http://www.Learning4life.dk>*